

“După cădere – Realitatea și Noul Teatru Românesc” considerații „pe lângă” seara de închidere de la ICR New York (13 iulie 2006)

„Încheiem 10 zile fructuoase” – spune Corina Șuteu – în cuvântul de deschidere. Engleză net îmbunătățită – în numai 4 luni. (Dacă aș fi progresat și eu așa, în 12 ani, ehei!).

Montajul scenei îmi oferă primul motiv de cărcoteală: criticul e în față (Iulia Popovici, critic și jurnalist la „Observator cultural” și „Ziua”), iar autorii dramatici – mai pe la mijloc, conform principiului napoleonian. Iulia vorbește despre teatrul din România: unul nou, numai cu autori tineri, cum sunt cei de față (Gianina Cărbunariu, Vera Ion și Bogdan Georgescu, însoțiți de prof. dr. Nicolae Mandea). Iulia vorbește lung – lucru pentru care nu se scuză, dar se scuză pentru eventualul discurs nearticulat. *Side-dish*-ul mi-a lăsat un gust amar: a proiectat imagini din România – mult filmate și fumate de CNN – cu rromi și gunoaie – provocând foieli pe scaunul meu, pe cel din stânga (prof. Negoită) și pe cel din dreapta (actrița Anda Onesa).

Că, vezi-Doamne, lucrurile fiind atât de mizerabile în România, avem greutăți mari în a prezenta pe scenă problemele homosexualilor, ale minorităților, mai ales ale rromilor. În replică, regizorul Moshe Yassur, din asistență, avea să-l citeze pe Eugen Ionesco: „lumea e neună, e firesc să aduc neunia pe scenă”. Că autorii, fiind tineri, scriu despre problemele lor (Iulia). „Adică scriu pentru tineri, pe orizontală deci – concludă d-l Yassur. Atunci când se vor ridica pe verticală vor fi și ei așezați (frumos paradox!) și vor avea cel puțin 40 ani”. Și o altă generație de dramaturgi va considera atunci că teatrul românesc începe de la ea.

„Să-i vedem pe autori, de ce nu vin în față” – intervine Mircea Săndulescu, obosind să se tot întoarcă la Gianina. E singurul moment în care Magda Săndulescu, alături, nu-l aprobă. Gianina rezistă: „voi vorbi tare, mă auziți și de aici”. Până la momentul teatral în care Corina Șuteu îi smulge microfonul, Mircea apucă să-i întrebe pe autori „care au fost dificultățile trăite pe pământul american?”. Vera, Gianina și profesorul lor îi răspund că „nici una”. Bogdan Georgescu consideră că Mircea a vorbit cinci minute fără să întrebe nimic. Tot Bogdan, ca autor tânăr și dramatic, simte în aer un conflict de care nu-și dăduse nimeni seama, și îndeamnă la pace universală. Lucrurile se liniștesc, dar se agită din nou, firesc, brownian, atunci când Iulia Popovici spune ceva critic despre ideile perimate pe care le vede la cei din diasporă. Cu eticheta pe frunte, simt o mâncărime pe limbă și una-două întrebări pe buze: și-a dat seama de aceasta în numai 10 zile de stat la New York, sau i-a fost servită ideea ca parte din scenariu? Saviana Stănescu, unsă expert-coordonator pe probleme de teatru la ICR New York (s-a dus, vorba ei, „cu vinul și brânza de după manifestările culturale”), provoacă – printr-o întrebare – o revenire a celei de pe scenă la subiectul

despre care vorbise, oricum, prea mult.

„Bun, alfabetul vostru are două litere: realismul social și conflictul dintre generații. Altceva, alte litere?” (întrebare a unui domn distins, și în temă). I se răspunde că, de fapt, e vorba mai mult de o singură literă: a doua. Atât.

Nu mai cărcotesc: și în calculatoare ne descurcăm în binar, doar cu 0 și 1. „Ați încercat să îi valorificați și pe autorii mai în vârstă? (O doamnă, tot distinsă, tot în temă, și tot fără „eticheta” Iuliei Popovici). Iulia Popovici: „Care autori?”. „Sunt diferite segmente de public: cui v-ați propus să vă adresați?” „Nouă”.

D-nei Dabija (cu etichetă) i se pare că personajele din cele șase piese produse în cadrul proiectului – și tipărite prompt – seamănă între ele. Îmi explic, în gând, că e normal să fie așa – au ieșit de sub același tipar.

Corina Șuteu ține bine frâiele și microfonul în mână. Numai Mircea Săndulescu e nemulțumit: „Ai văzut cum mi l-a luat?” – îi tot spune Magdei. Mircea va avea penultimul cuvânt, despre momentul montării uneia din piesele sale la Sibiu, prin anii 80. Dar, desigur, pe vremea aceea teatrul românesc nu exista! Vorbim de el numai de la anul 2000 încoace, de când există această grupare (“**dramAcum**”)!

Dispar după încheierea dezbaterii și imediat înainte de sampanie și “pișcoturi”. Teancul de „Conexiuni”, lăsat pe hol, dispăruse și el între timp, fără ca să ajungă în sală. Încă din metrou încep să scriu scenariul acestei seri, ca să fiu sigur că nici unul din dramaturgii aflați în sală nu mi-o ia înainte.

Ar avea despre ce scrie.

©Playright

Laurențiu ORĂȘANU

Pentru prima dată prezentate cu o asemenea amploare în secția de arte din **The New York Times**, schimburile teatrale româno-americane se legitimează prin intermediul presei de prestigiu americane. Evenimentele recent susținute în cadrul programului **New Drama** al ICR New York, alături de **LARK Play Development Center**, **Immigrants' Theatre Project** și **Martin E. Segal Theatre Center** de la City University of New York au fost extrem de apreciate. Succesul lor a fost marcat printr-un articol substanțial în secțiunea **Arts/Theatre** din **The New York Times**, 19 iulie 2006, "**From Bucharest to New York, Reality Takes the Stage**" de **Gwen Orel**, care poate fi citit la www.nytimes.com/2006/07/19/theater/19roma.html?_r=1&oref=slogin (de la ICR NY)

ULTIMA OARĂ

Aici pusesem inițial două fotografii de la conferința de la ICR New York. Articolul Iuliei Popovici, publicat în „Ziua” din 25 iulie a.c. (<http://www.ziua.net/list.php?pag=Cultura&data=2006-07-25>) m-a determinat să le înlocuiesc, neavând alt spațiu potrivit, cu aceste rânduri.

Iulia Popovici scrie în „Ziua”:

"La lecturi, ca și la mini-conferința tinută de mine, la ideea Institutului Cultural Roman de la New York (gazda noastră, în micul submarin danubiano-pontic, vorba Corinei Șuteu, al Misiunii românești la ONU), publicul a fost format cu precădere din oameni de teatru americani, membri ai peșterii diasporei românești și inevitabilii pișcotari atrași de un eveniment gratuit."

Că inițiativa acțiunii, finanțarea și tot sunt puse de autoare numai pe seama părții americane, asta lășăm să se lămurească dumnealor (din comunicatele ICR New York, vezi și cel alăturat, s-ar părea că toate ouăle din anul acesta au fost puse sub cloșca asta). Ce mă miră la Iulia Popovici, pe lângă atitudinea ei din cadrul conferinței, neamendată de moderator, este “rapiditatea” cu care a etichetat drept pișcotari un regizor, un profesor universitar, o actriță și un scriitor cu un premiu USSR la centură. De câte ori a fost dumneaei la NY, la ICR, ca să-și dea seama de asta? Citatul pare, mot a vorba, luat din interviul Savianei Stănescu din *Adevărul literar și artistic* de aprox. acum 1 an și jumătate (“bătrâneii care vin acolo pentru brânza și vinul de după”). Peșteră? Poate pentru că nu ne exteziem la unison în fața acestor încercări, e drept notabile, dar absolut de “nișă”? Pe banii cui ne-a jignit doamna sau domnișoara Iulia Popovici? De câte ori a fost la acțiunile ICR NY, altele decât cele în care a fost vedeta, domnișoara Saviana Stănescu?

Felul (doi) în care ICR New York se adresează comunității românești nu e nou; vine desigur de la centru, cu rețetă pa-ta-pică. Am spus-o și le-au spus-o și alții că greșesc. Dar că ICR New York devine scena pe care comunitatea românească este jignită, asta nu mai are nici o scuză.

L. O.

Sau poate și-o cere cineva?

P.S. Interesante piesele „Red bull”, de **Vera Ion**, regia **Marcy Arlin**, și „Romanian. Kiss Me” de **Bogdan Georgescu**, regia **Kaipo Schwab**, pe care le-a urmărit cu interes un public iubitor de teatru, la **Martin E. Segal Theatre** în Manhattan (12 iulie 2006). Din păcate nu am putut participa la alte seri ale proiectului.

NOTA REDACȚIEI

Autorii interesați să colaboreze la revista noastră sunt rugați să ne trimită textele propuse spre publicare la adresele indicate în caseta redacției.

Colaborarea la revistă nu este retribuită. Publicăm în general numai texte care nu au apărut anterior în alte publicații tipărite. Textele vor fi editate cu diacritice, vor fi semnate și vor fi trimise la redacție până la data de 20 ale lunii. Materialele nepublicate nu se înapoiază.

Răspunderea pentru conținutul articolelor publicate aparține numai și numai autorilor articolelor respective.

Reproducerea materialelor publicate aici se poate face numai cu acordul autorilor și al redacției revistei **Conexiuni**.

Abonamente: Trimiteți pe adresa redacției un plic cu adresa dvs. și un cec sau money order, având ca destinatar *Conexiuni*, în valoare de:

SUA: 9\$ pentru 6 luni;
Alte țări: 20\$ pentru 6 luni

CONEXIUNI, revistă lunară de cultură

Director

Laurențiu Orășanu

Colegiul de redacție

Teofil Roll, Carmina Popescu, Valentina Ciaprazi

Colaboratori

**Bogdan Geană, Adrian Firică,
Nicoleta Ștefănescu, Gheorghe Neguț (România),
Ruxandra Dumitrescu, Anamaria Păunoiu (SUA),
Luminița Suse (Canada)**

Colegiul de onoare

Șerban Cocioba, Constantin Tennyson, John Predescu

Adresa: **Conexiuni Magazine**

31-20 54 Street, Apt. 3B

WOODSIDE, NY, 11377, USA

Telefon: **718-278-3728**

Email: **conexiuni@gmail.com**